

HONTE CRTA

UPUTSTVO ZA INSTALACIJU I REGISTRACIJU

Sadržaj

I	O programu Honte CRTA	3
II	Sistemske preduslovi i zahtevi	5
III	Instalacija programa	6
	1. Instalacija programa	6
	2. Specifičnosti instaliranja programa na Windows 7, Vista, 8, 10 i 11 operativnim sistemima	9
	3. Specifičnosti instaliranja programa u domenskom okruženju	10
IV	Registracija i podešavanje programa	11
	1. Registracija programa	11
	2. Podešavanje programa	12
V	Često postavljana pitanja	14

I O programu HONTE CRTA

Izgled programa

Ovogodišnji program se sastoji iz tri modula:

- Modul **TARIFA** koji sadrži Integrisanu Carinsku tarifu Republike Srbije, Integrisanu Carinsku tarifu Evropske unije, Integrisanu carinsku tarifu Crne Gore, Integrisanu Carinsku tarifu Bosne i Hercegovine i Integrisanu Carinsku tarifu UNMIK-Kosova. **Integrisane carinske tarife i odgovarajuća objašnjenja su data na srpskom i engleskom jeziku.** Unutar ovog modula se nalazi i spisak roba svrstanih po carinskoj tarifi na srpskom i engleskom jeziku koji se svakodnevno dopunjuje i trenutno sadrži preko 46.000 naziva roba.
- Modul **OBRASCI** koji sadrži popunjive: poreske prijave za akcize, obrasce za refakciju akcize, obrasce za spoljnotrgovinsko poslovanje (Evidencije za robu smeštenu u carinskom magacinu, knjige kontrolnika, obrace za devizno poslovanje, obrasce u vezi sa zaštitom životne sredine i druge;
- Modul **Sadržaj propisa** sadrži sledeće propise:
 - spoljnotrgovinske;
 - carinske;
 - devizne;
 - o platnom prometu;
 - o porezu na dodatu vrednost;
 - o robnim rezervama;
 - medicinsko – sanitarne;
 - o ekologiji;
 - o kontroli kvaliteta;
 - o tehničkim standardima;
 - o saobraćaju;
 - o intelektualnoj svojini;
 - o građanasko-pravnim odnosima;
 - o bankama;
 - o energetici;
 - o optičkim diskovima;
 - o elektronskim komunikacijama i ptt saobraćaju
 - o pravosuđu i advokaturi;
 - o oznakama geografskog porekla;
 - međunarodnim sporazumima o slobodnoj trgovini;
 - o inspekcijском nadzoru;
 - o međunarodnim ugovorima i konvencijama;
 - ostale propise značajne za spoljnotrgovinsko poslovanje,
 - druge propise Republike Srbije

kao i:

- akta, objašnjenja i obaveštenja Uprave carina;
- odluke o svrstavanju Komiteta za HS Svetske carinske organizacije;
- službena mišljenja Ministarstva finansija o: porezu na dodatu vrednost i deviznom poslovanju
- spiskovima roba (pregleda realizacije kvota i listi roba koje objavljuju nadležna ministarstva i Uprava carina).

Ovaj spisak propisa i drugih tekstova se stalno uvećava kroz redovne izmene programa i programskih modula.

Ciljevi

Elektronska forma omogućava brže i komfornije korišćenje propisa i praktične primene tih propisa. Takođe, omogućava i brzo pronalaženje vrste roba koje se uvoze/izvoze i prikazuje sve informacije potrebne za njihov uvoz i/ili izvoz.

Baza propisa se stalno uvećava i ažurira preko interneta. Izmene se postavljaju odmah po objavljivanju propisa od strane nadležnih državnih organa.

Molimo sve korisnike da sugestije i primedbe šalju na **e-mail** adresu office@honte.rs ili honte.crt@gmail.com kako bi korisnicima programskog paketa omogućili još lakši i jednostavniji rad.

II Sistemski preduslovi i zahtevi

Hardverski preduslovi

Program je uspešno istestiran na sledećoj kompjuterskoj konfiguraciji:

- brzina procesora: 700 MHz;
- veličina RAM memorije: 128 MB;
- slobodnog prostora na sistemskoj particiji hard diska: 2 GB.

Preporučuje se sledeća konfiguracija računara:

- procesor brzine 1.6 GHz ili brži;
- RAM memorija veličine 512 MB ili veća;
- hard disk sa 4 GB ili više slobodnog prostora;
- veza sa internetom.

Softverski preduslovi

Program **HONTE CRTA** se može instalirati samo na **Microsoft Windows** operativnim sistemima. Za instaliranje programa **HONTE CRTA** potrebno je da korisnik može da instalira programe, odnosno da korisnički nalog preko koga se program instalira ima administratorska prava. Za detaljnije informacije o ovom uslovu korisnik bi trebao da kontaktira lice koje je zaduženo za održavanje računara u svom privrednom društvu ili ustanovi.

Program koristi sledeće softvere:

- Internet Explorer (verzija minimum 6.0);
- Acrobat Reader;

Programi u softverskim preduslovima su *BESPLATNI* (**Internet Explorer** je ugrađen instalacijom operativnog sistema, a najnoviju verziju **Adobe Reader**-a možete preuzeti na internet adresi: <https://helpx.adobe.com/acrobat/kb/install-reader-dc-windows.html>)

III Instalacija programa

1. Instalacija programa

Instalacijsku verziju programa možete da preuzmete sa sajta www.honte.rs ili klikom direktno na link: www.honte.rs/Setup/HonteCRTAsetup2024.zip

Fajl koji preuzmete na opisan način treba da locirate na vašem računaru (obično je to Downloads folder na vašem računaru). Ovaj fajl je spakovan (zip) fajl koji sadrži instalacione datoteke programa. Potrebno je ovaj fajl raspakovati pomoću nekog programa za raspakivanje (npr. WinZip, 7zip, WinRar ili neki drugi za raspakivanje zip datoteka) i sve datoteke treba staviti u isti folder.

Klikom na datoteku HonteCrt2024setup.exe pokreće se čarobnjak za instalaciju programa **HONTE CRTA**. (Ukoliko startujete instalaciju programa sa DVD-a ovo je početnik korak instalacije programa).

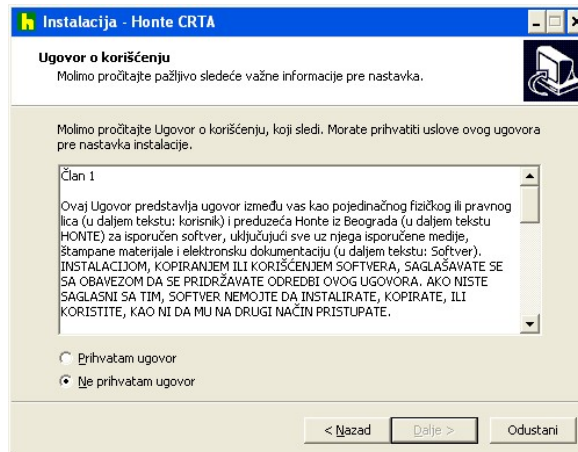
U prvom koraku čarobnjak upozorava korisnika da je pre nastavka instalacije potrebno zatvoriti sve programe kako ne bi došlo do greške prilikom instalacije programa.

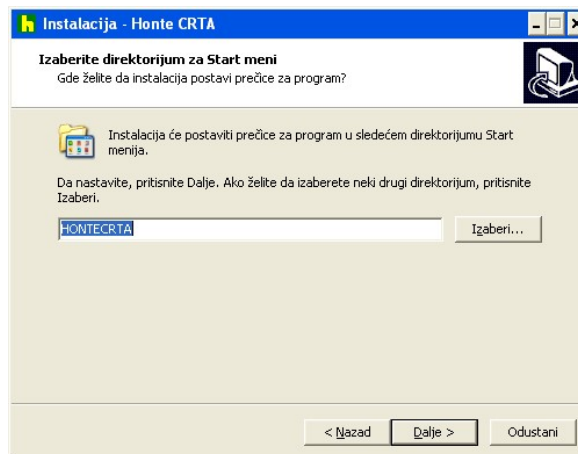
Kliknuti na dugme **Dalje** za potvrđivanje zatvorenih prozora programa. Klikom na dugme **Otkazi**, korisnik može odustati od instaliranja programa. Ako korisnik odabere ovu opciju, u novom prozoru koji se otvorio korisnik mora odabrati opciju **Yes** da bi prekinuo započetu instalaciju. Odabirom opcije **No** korisnik se vraća na instalaciju programa. Opcija **Otkazi** je dostupna u svim koracima čarobnjaka za instalaciju programa. Takođe korisnik može odabrati opciju **Nazad** kako bi se vratio na prethodni korak instalacije.

U sledećem koraku korisnik mora da pročita i prihvati uslove **Ugovora o licenci** da bi nastavio sa instalacijom programa. Prihvatanje uslova ugovora korisnik potvrđuje odabirom opcije **Prihvatam ugovor** i klikom na opciju **Dalje**, nastavlja

instalaciju programa. Ako se korisnik ne slaže sa članom ili članovima ugovora, korisnik treba odabrati opciju **Ne prihvatam ugovor**, i kliknuti na dugme **Otkazi** kako bi prekinuo instalaciju programa.

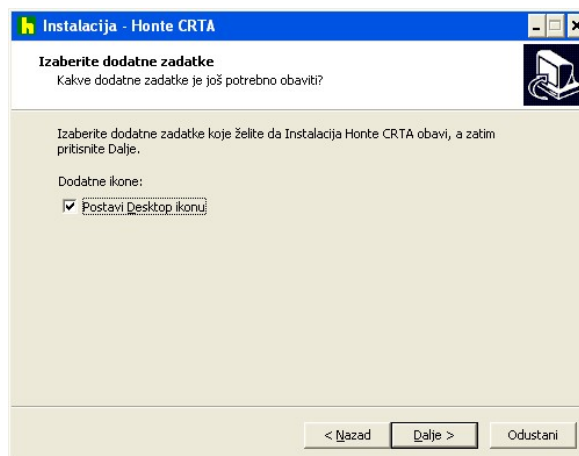

U sledećem koraku, čarobnjak nudi opciju izmene mesta i naziva direktorijuma u **Start** meniju. Korisnik, odabirom opcije **Izaberi...**, dobija mogućnost odabira mesta i naziva direktorijuma u **Start** meniju.

Odabirom željenog direktorijuma i klikom na dugme **U redu** korisnik je uspešno odredio mesto u meniju **Start**. Klikom na dugme **Dalje** čarobnjak za instalaciju prelazi na sledeći korak instalacije.

U sledećem koraku čarobnjak nudi opciju postavljanja ikonice na radnu površinu.

Ako želi ikonicu na radnoj površini (desktopu) računara korisnik može označiti opciju **Postavi ikonu na radnu površinu** kako bi je čarobnjak dodao. Na slici je prikazana potvrđena opcija „Postavi ikonu na radnu površinu“.

Klikom na dugme **Dalje** čarobnjak obaveštava korisnika da je prikupio sve informacije za početak instalacije.

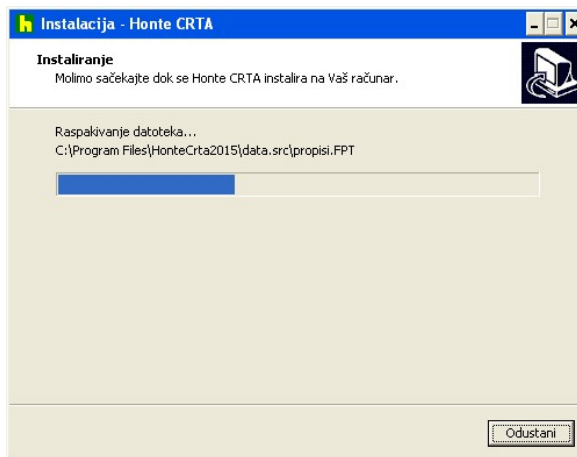

Odabirom opcije **Instaliraj** čarobnjak počinje instalaciju programa.

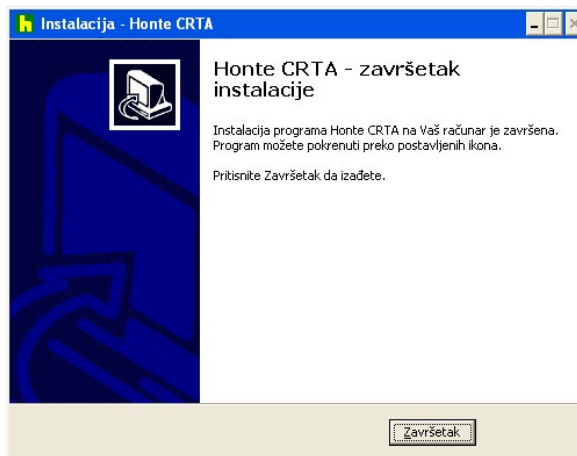
NAPOMENA

*Ako instalacija prikaže prozor sa **Greškom 5** korisnik nema administratorska prava.*

Instalacija traje 2-5 minuta u zavisnosti od karakteristika računara. Kod računara sa starijim CD-ROM uređajima ili operativnim sistemima instalacija može potrajati i duže.

Po završetku instalacije programa korisnik treba da klikne na dugme **Završi** kako bi se čarobnjak za instaliranje zatvorio. Ukoliko operativni sistem traži restartovanje računara, učinite to zbog normalnog funkcionisanja svih programskih modula.

2. Specifičnosti instaliranja programa na Windows 7, 8, 10 i Vista operativnim sistemima

Ako se prilikom pokretanja instalacije ekran zatamni i otvori se novi prozor gde sistem pita korisnika da li dozvoljava instalaciju programa **Honte.CRTA** klikom na dugme **I allow** ili **Yes** (dozvoljavam) pokreće se čarobnjak za instalaciju programa **HONTE CRTA**. Nastavak instalacije je identičan kao i na ostalim operativnim sistemima.

Nakon završene instalacije kod nekih operativnih sistema ove vrste otvara se prozor **Program compatibility assistant**, korisnik treba da odabere opciju **This**

program installed correctly kako bi potvrdio da se program uspešno instalirao. Ovim korakom korisnik je uspešno izvršio instaliranje programa.

3. Specifičnosti instaliranja programa u domenskom okruženju

Ako instalacija izbací prozor sa **Greškom 5** nakon klika na dugme **Instaliraj** u pretposlednjem koraku instalacije, znači da korisnik nema administratorska prava, odnosno nema prava instaliranja programa. Klikom na dugme **OK** na ovom i sledećem prozoru korisnik je prinuđen da izađe iz instalacije programa.

Kod računara koji su deo domenskog okruženja prilikom prve instalacije programa korisnik mora imati administratorska prava ili instalacija mora biti pokrenuta preko administratorskog naloga.

Naredna ažuriranja (instalacije) programa preko interneta mogu se vršiti i iz korisničkog naloga jer će čarobnjak prilikom prve instalacije programa dodeliti pune dozvole nad folderom u koji je instaliran program za korisnike koji će koristiti program.

IV Registracija i podešavanje programa

1. Registracija programa

Korisnik pokreće program duplim klikom na ikonicu pod nazivom **Honte CRTA 2024** koja se nalazi na radnoj površini računara korisnika. Da bi korisnik mogao da radi sa programom mora prethodno da se registruje. Prozor **Registracija programa** se otvara pokretanjem programa. Registracija se vrši u korisničkom nalogu. Korisnik se registruje kada prvi put pokrene program, promeni kompjuter ili reinstalira sistem.

Registracija programa se sastoji iz tri segmenta: **Serijski broj programa** koji se sastoji iz dva dela, levi deo **Serijskog broja** koji je promenljiv i desni deo **Serijskog broja** koji se ne može promeniti. Za dobijanje **Serijskog broja** i **Aktivacionog koda** programa potrebno je javiti se službi tehničke podrške na jednu od e-mail adresa honte.crt@gmail.com, honte.doo@gmail.com ili office@honte.rs ili na telefone 061 6188355 ili 063 1683411.

U e-mail poruci treba navesti sledeće podatke:

- naziv firme/ustanove;
- kontakt telefon korisnika;
- ime osobe koja će koristiti program;
- e-mail korisnika (ako korisnik poseduje isti);
- desni deo **Serijskog broja**

U najkraćem mogućem roku korisnik će dobiti povratni e-mail koji sadrži: levi deo **Serijskog broja** koji treba uneti umesto postojećeg broja i **Aktivacioni kod** koji treba uneti u belo polje ispod **Serijskog broja**. Prilikom unošenja **Aktivacionog koda** jezičko podešavanje **ne sme** da bude srpska cirilica i nije bitno da li se unosi velikim ili malim slovima. Unošenje **Serijskog broja** i **Aktivacionog koda** korisnik potvrđuje klikom na dugme **Nastavi sa radom**. Ako je korisnik uneo odgovarajuće podatke otvoriće se prozor o uspešno izvršenoj registraciji, potvrditi uspešnu registraciju klikom na dugme **U redu**.

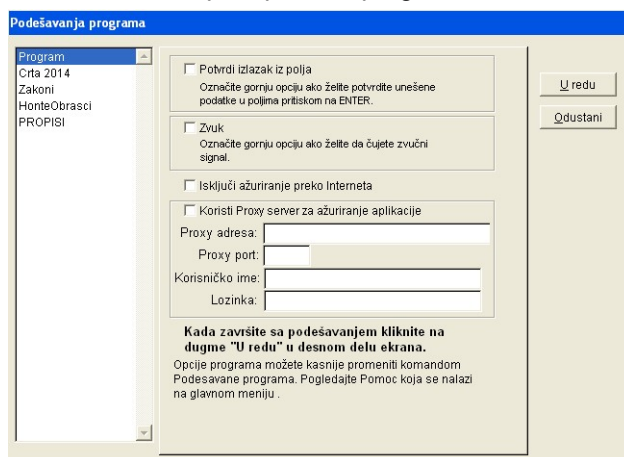
Ukoliko posle unešenog **Serijskog broja** i **Aktivacionog koda** program izbaci prozor **Greška!**, znači da uneti **Serijski broj** i/ili **Aktivacioni kod** nije dobro unet.

Ako korisnik želi ponovo da pokuša da unese **Serijski broj** i **Aktivacioni kod** odabirom opcije **Da** program se vraća na prozor **Registracija programa**. Zatim bi korisnik trebao da proveri **Serijski broj** i da ponovo unese **Aktivacioni kod**. Ako program opet izbací prozor **Greška!** korisnik bi trebao da pozove tehničku podršku na telefone sa prozora **Registracija programa** kako bi razrešili problem registracije programa. Ako korisnik ne želi da ponovo unese **Serijski broj** i **Aktivacioni kod** odabirom opcije **Ne** program se zatvara.

Postupak registracije putem telefona je identičan sa postupkom registracije preko **e-mail-a**, s tim što će lice iz tehničke podrške izdiktirati korisniku **Serijski broj** i **Aktivacioni kod**.

2. Podešavanje programa

Posle uspešno izvršene registracije klikom na dugme **U redu** otvara se prozor koji obaveštava korisnika da mora prvo podesiti program kako bi nastavio sa radom.

Klikom na dugme **U redu** otvara se novi prozor gde se program podešava. Preporučujemo da se čekiraju opcije **Potvrdi izlazak iz polja** i **Zvuk**. Ako je korisnička internet konekcija filtrirana **Proxy** serverom, korisnik obavezno mora da čekira opciju **Koristi Proxy server za ažuriranje aplikacije** kao i da unese parametre **Proxy** servera (proxy adresu, proxy port, korisničko ime i lozinku) . Ova podešavanja korisnik može preuzeti iz podešavanja internet pretraživača ili kontaktirati administratora ili lice zaduženo za održavanje računara. Takođe korisnik može isključiti ažuriranje preko interneta čekiranjem ove opcije. Ova podešavanja mogu da se promene i nakon ulaska u program.

Klikom na dugme **U redu** program će otvoriti početni prozor.

Da bi se kasnije promenila ova podešavanja potrebno je da se zatvore svi aktivni prozori, a zatim da se iz menija „**Podaci**“ izabere opcija „**Podešavanje programa** ...“.

V Često postavljana pitanja

1. Da li program radi na svim vrstama operativnih sistema?

Program radi samo na **Windows** operativnom sistemu, i nije predviđen za rad na platformama sa **MAC** i **Unix** operativnim sistemima.

2. Da li je program predviđen za rad u mrežnom okruženju, odnosno da li može program da se pokrene sa drugog računara u mreži?

Trenutno program nije predviđen za rad u mrežnom okruženju.

3. CD je ubačen u CD ROM uređaj ali instalacija se ne pokreće!

Ako je na korisničkom računaru zabranjena opcija **Autorun** korisnik bi trebao ručno da pokrene instalaciju.

4. Zašto ne postoji ikonica programa na desktopu?

To se dešava ako korisnik u toku instalacije nije odabrao opciju za postavljanje ikonice na radnu površinu računara. Korisnik može to uraditi naknadno iz instalacionog direktorijuma desnim klikom na datoteku (**odnosno HonteCT.exe**), odabrati opciju **Send to** i u produžetku odabrati opciju **Desktop**.

5. Kako saznati koja je verzija programa instalirana i sa kojim datumom je ažurna?

Verzija i datum sa kojim je ažurna verzija programa je prikazana u prozoru Spisak izmena koji se automatski otvara startovanjem registrovanog programa, a kasnije može ponovo da se otvori klikom na istoimeno dugme koje se nalazi na prozoru Integrisane carinske tarife Srbije.

6. Kako ažurirati program?

Ako je korisnikov računar konektovan na internet, prozor ažuriranja će se otvoriti pri pokretanju programa ako verzija programa kod korisnika nije ažurna. Ažuriranje se može izvršiti i instaliranjem izmena koje se nalaze na sajtu preduzeća Honte.

7. Da li korisnik mora da se registruje svaki put kada dobije i instalira izmenu na CD-u?

Ne, korisnik mora da se registruje prilikom prvog pokretanja, kad se reinstalira operativni sistem, promeni računar ili hard disk računara.

8. Da li korisnik treba da zapamti serijski broj i aktivacioni kod?

Korisnik ne mora da pamti serijski broj i aktivacioni kod.

9. Kako registrovati program?

Za registraciju programa potrebno je da pošaljete poruku na **E-mail** adresu: honte.crt@gmail.com koja sadrži: ime preduzeća/ustanove, ime, telefon e-mail korisnika, drugi deo serijskog broja, kao i pun naziv programa koji se registruje. Registracija programa se može izvršiti i putem telefona.

11. Kako odštampati željeni deo teksta?

Potrebno je da korisnik označi željeni deo teksta i komandom **CTRL+P** zada štampanje selekcije odabirom opcije **Selection**, ili da unese opseg strana u polje **Pages** u prozoru štampača. Kod HTML pregleda dokumenata postoji dugme pregled pre štampe kako bi korisnik imao uvid u strane koje će se odštampati.

12. Program prikazuje izmene za ažuriranje preko interneta ali se umesto dugmeta **Ažuriraj program** pojavljuje dugme **Registracija programa**?

Ovo dugme odnosno zabrana preuzimanja izmena javlja se kada je pretplatnički broj ukinut zbog isteka pretplate ili zbog viška dodeljenih licenci koje nisu predviđene ugovorom. Korisnik bi u ovom slučaju trebao da kontaktira službu pretplate.

13. Program prijavljuje grešku kod ulaska u prozor teksta propisa dok kod ulaska u prozor sadržaja propisa ne prikazuje grešku?

Ova greška se javlja kod korisnika koji nemaju instaliran program Adobe Reader ili ovaj program nije podrazumevani (default) za otvaranje PDF datoteka. Ova greška se može prevazići instaliranjem poslednje verzije Adobe Reader-a koja se može preuzeti na sledećoj internet adresi: <https://helpx.adobe.com/acrobat/kb/install-reader-dc-windows.html>.